

Overblik over Veteran-politikken er en vanskelig størrelse. Buen skal spændes over veteraner fra missioner til Gaza/Cypern - Balkan - Iraq - Afghanistan - Syrien/Iraq - Afrika -m.fl... Kan den det ?

Læs artikel og bliv lidt klogere.

Krigsveteraner efterlyser sammenhold: Det eneste, vi har til fælles, er, at vi har lært at skyde med gevær

Sammenholdet fra tiden under fjerne himmelstrøg er svær for mange veteraner at genskabe herhjemme, hvilket besværliggør en fælles politisk front. Det skyldes både forskel i baggrund og alder, samt sår der aldrig er helet.

[Danmark](#) 3. jul. 2017 kl. 10.28

[Emil Arenholt Mosekjær](#)

Kopier og del linket

<http://politiken.dk/6017624>

I John Steinbecks roman 'East of Eden' praler karakteren Cyrus Trask med den magt, som han igennem lederskabet af veteranorganisationen Grand Army of the Republic har over det politiske system i USA.

»Jeg kan få senatorer valgt og dele udnævnelser ud som æbler; jeg kan skabe mænd, og jeg kan ødelægge dem«, siger han om organisationen, hvis holdning selv præsidenten er interesseret i.

Grand Army of the Republic, der bestod nordstats-veteraner fra den Amerikanske Borgerkrig (1861-65), havde sidst i 1800-tallet stor indflydelse

i USA, hvor den brugte vægten fra sin omkring en halv million medlemmer til at arbejde for forbedrede forhold for krigsveteraner.

Og til at få valgt ikke mindre end fem mænd fra organisationen til landets præsidentpost inden år 1900.

Herhjemme forsøger utallige små og store organisationer at favne de omkring 60.000 danske soldater, der ifølge forsvaret har været udsendt siden 1948, og derfor kan defineres som krigsveteraner.

Indtil videre har ingen formået at samle dem.

De mange aktører gør veteranområdet fragmenteret, mener Socialdemokratiets forsvarsordfører Henrik Dam Kristensen. Han oplever bred politisk opbakning til at hjælpe veteranerne, men siger, at det er svært at vide, hvor fokus skal lægges.

»De mange aktører taler ofte i øst og vest. Ved at samle sig tror jeg, at veteranerne ville stå stærkere politisk«, siger han.

Det er Venstres forsvarsordfører Peter Juels Jensen enig i. Han sammenligner med de danske yderområder, der før var opdelt i utallige lokale organisationer, men i 1997 gik sammen i Landdistrikternes Fællesråd.

»Men ved at gå samlet til Christiansborg er de i dag i stand til at opnå langt mere end ved at ankomme hver for sig. Det samme tror jeg, at veteranerne ville kunne«, siger han.

Vi oplevede andre ting end dem oppe i Armadillo

Fragmenteringen vækker genkendelse hos flere veteraner, som Politiken taler med. Det skyldes blandt andet, at missionserfaringen spænder alt fra de seneste års krige i Irak og Afghanistan til eksempelvis årtier gamle FN-missioner til Gaza og Cypern.

»I Grand Army of the Republic havde veteranerne jo alle kæmpet i den samme krig, hvilket gav dem et fælles udgangspunkt«, siger journalist

Jimmy Solgaard, der i 2008 var udsendt et halvt år til Afghanistan som kampsoldat.

»Jeg ved intet om Cypern, og en veteran derfra ved intet om Afghanistan. Groft sagt er veterankortet det eneste, vi har til fælles. Samt at vi begge har lært at skyde med gevær engang. Men det kan ingen af os alligevel huske, hvordan man gør«, siger Jimmy Solgaard, der forlod forsvaret i 2012.

Vi har forskellige aldre, og har oplevet vidt forskellige ting. For mange unge Afghanistan-veteraner tror jeg det er svært relatere til folk, der var udsendt for 25 år siden.

Mads Silberg,

Tidligere kaptajn i hæren

Selv på sit eget hold i Afghanistan mener han dog, at der kan være enorm forskel på de enkelte soldaters oplevelser alt efter, hvad de lavede.

»Dem oppe i Armadillo lavede noget andet end os, der lå i Price. Eller dem der sad og ordnede wi-fi oppe i Kabul. Det gør det nærmest umuligt at samle alle veteraner under en fælles fane«, mener han.

Mads Silberg var indtil for nyligt kaptajn i hæren, og var i løbet sin 25 år lange karriere udsendt til både Balkan og Afghanistan. I dag arbejder han i det private erhvervsliv. Også han mener, at forskellene gør det svært at danne en fælles front.

»Vi har forskellige aldre, og har oplevet vidt forskellige ting. For mange unge Afghanistan-veteraner tror jeg det er svært relatere til folk, der var udsendt for 25 år siden. Og som har dannet motorcykelklubber, hvor de deler røverhistorier fra Balkan«, siger han.

»Der mangler en fælles identitet, som alle kan se sig i, uanset baggrund. Indtil nu har ingen kunnet samle os alle«, siger Mads Silberg.

De unge gider ikke gule ærter

Mads Silberg mener, at selv om Danmarks Veteraner er kommet tættest på, så er det endnu ikke lykket for dem. Organisationen er med godt 3.000 medlemmer landets største.

Den hed indtil for nyligt De Blå Baretter, og var under sit tidligere navn kun for tidligere FN-soldater.

Først efter navneskiftet har yngre veteraner fra Nato-missionerne i eksempelvis Irak og Afghanistan fået adgang.

Men fortiden afspejler sig i medlemmernes alder. Organisationen indrømmer over for Politiken, at det er de færreste hos dem, der er under 45 år. De ældste var udsendt på Danmarks første FN-mission til Gaza i 1950'erne.

Aldersgennemsnittet påvirker det ry, som den har fået blandt yngre soldater.

»Da jeg kom hjem fra Balkan midt i 1990'erne, meldte jeg mig ind i De Blå Baretter. Men allerede dengang virkede det som en efterlønsklub med bingo og gule ærter. Og det er de færreste unge, der synes den slags er spændende«, siger Mads Silberg, som derfor meldte sig ud igen.

Ved at have siddet fast i fortiden lidt for længe mener han, at de missede chancen for at blive den samlende organisation, som danske veteraner har brug for. Fraværet gjorde, at en masse mindre aktører i stedet er skudt frem på må og få.

»Men hvis organisationen rent faktisk formår at blive bredt forankret og relevant for alle veteraner, så kunne jeg godt finde på at melde mig ind igen«, siger Mads Silberg.

Hos Danmarks Veteraner siger landsformand Niels Hartvig, at de ændrede navn og logo for netop at favne alle veteraner og tiltrække yngre medlemmer. Han mener dog, at der vil gå et stykke tid, før de unge melder sig ind i stort tal.

Jeg har ikke noget behov for at sidde og svælge i tingene og være nostalgisk omkring min tur til Afghanistan. Det er trods alt kun fem år siden

Mark Ravn,

Tidligere soldat

Af den simple grund, at de ikke er nået et punkt i livet, hvor de søger fællesskab med andre veteraner.

»Jeg startede heller ikke selv, før jeg var midt i fyrrerne og min kone sagde, at nu kunne jeg godt smutte ud af huset lidt. Generationsskiftet vil ske gradvist, og i løbet af et årti eller to vil dem fra Irak og Afghanistan overtage styringen«, siger Niels Hartvig.

Fællesskabet med de personer han var udsendt med, har indtil videre også været nok for Jimmy Solgaard. Han har hverken brugt det lokale Veteranhjem i Aarhus eller opsøgt andre veteranorganisationer.

For 26-årige Mark Ravn, er medlemskabet af Danmarks Veteraner heller ikke noget, der lige nu trækker i ham.

»Jeg har rigeligt at se til. Og jeg har heller ikke noget behov for at sidde og svælge i tingene og være nostalgisk omkring min tur til Afghanistan. Det er trods alt kun fem år siden«, siger han.

Bitterhed og gamle fjendskaber

Ideen om en fælles front besværliggøres yderligere af den hårde medfart som mange veteraner internt giver hinanden. Det er noget som flere kilder uafhængigt bekræfter over for Politiken - også anonymt - og som også kommer til udtryk på flere af internettets veteranfora.

»Veteranhjemmene rundt i landet kan eksempelvis være det vilde vesten af forskellige grupperinger og fraktioner, hvor fronterne er trukket skarpt op«, siger Mads Silberg.

Han bakkes op af Venstres forsvarsordfører Peter Juel Jensen, der har oplevet lignende i din dialog med veteranmiljøet.

»Du kan nogle gange mærke, at der er personlige kontroverser. Det er synd, at det er den slags, der skal stå i vejen for at nå til enighed«, siger han.

Så sidder folk bag ryggen på en eller anden og siger, at ham der umuligt kan have ptsd, for så voldsomme ting oplevede han slet ikke dernede. Så går der pludselig konkurrence i, hvem der er mest fucked up

Jimmy Solgaard,

journalist og tidligere soldat

Noget skyldes, at de fleste soldater i bund og grund er alfahanner, der alle gerne vil bestemme, mener Jimmy Solgaard, der har oplevet stemningen blandt veteraner blive direkte ondsksfuld.

»Så sidder folk bag ryggen på en eller anden og siger, at ham der umuligt kan have ptsd, for så voldsomme ting oplevede han slet ikke dernede. Så går der pludselig konkurrence i, hvem der er mest fucked up«, siger han.

Danmarks Veteraner

Hos Danmarks Veteraner genkender landsformand Niels Hartvig tendensen.

»En opdeling i rigtige og forkerte veteraner hjælper ikke nogen af os. Men folk kan desværre være meget hårde ved hinanden ind imellem«, siger han.

Jimmy Solgaard peger på, at noget kan skyldes gamle nag, der stammer helt tilbage fra da folk var udsendt.

Som eksempel nævner han da en gruppe veteraner fra 'Operation Bøllebank' tidligere i år offentligt stillede spørgsmål ved den officielle version af slaget den 29. april 1994.

Her var danske kampvogne under ledelse af oberstløjtnant Lars R. Møller i kamp med serbiske styrker i nærheden af Tuzla i Bosnien.

På både internettet og i virkeligheden medførte det gamle slag nu ophedede diskussioner blandt veteraner, hvor bølgerne gik højt og ofte blev personlige.

»Det er tydeligvis stadig bitterhed over ting, der skete for mange år siden. Alle har en opfattelse af sandheden, og hvis du stiller spørgsmål ved den, så sparker du til et hvæpsebo. Det kan blive nærmest hadefuldt«, siger Jimmy Solgaard.

Politikere og veteraner: Ingen har styr på, om millioner til veteraner går til de rette.

Så sandt som det er skrevet.